

ропейського та світового досвіду ефективного державно-приватного співробітництва активізує та покращить процес імплементації такого інституційного інструменту у вітчизняну практику [5, с. 112-114].

При цьому локомотивами активізації інвестиційної діяльності в Україні мають стати розвиток енергетики, інфраструктурних галузей, аграрного сектору, відновлення конкурентоспроможності промисловості, розвиток людського потенціалу та освітньої діяльності. Інвестування потребують також й інші сфери, однак обмежені фінансові ресурси слід перш за все спрямувати на проекти, які будуть мати найсуттєвіший вплив на національну економіку. Завданням держави має стати також і формування архітектури національної системи активізації інвестування з метою забезпечення переорієнтації частини доданої вартості, що формується у країні, з поточних потреб на довгострокові цілі, а також відновлення економіки у напрямі вирішення завдань, пов'язаних з переходом на більш високий технологічний уклад.

Перелік посилань:

1. Міклош І. Україна має потенціал. / І. Міклош [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://nv.ua/ukr/opinion/miklos/ukrajina-maje-potentsial-2462520.html>

2. Ільїна А. Державне стимулювання інвестиційного процесу / А. Ільїна // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. – 2016. – № 3. – С. 67-77.

3. Інституційна трансформація фінансово-економічної системи України в умовах глобалізації: монографія / В.Р. Сіденко, М.І. Скрипниченко, В.С. Пономаренко, І.Я. Чугунов та ін.; за заг. ред В.Р. Сіденка. – Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. – 648 с.

4. Смець В.В. Динаміка нагромадження капіталу в Україні за умов економічної нестабільності // Економіка і суспільство. – 2017. – Вип. 12. – С. 3-10. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal-12>

5. Дергачова В.В. Державно-приватне партнерство як інституціональний інструмент інвестування економіки країни / В.В. Дергачова, К.О. Кузнєцова // Бізнес Інформ. – 2018. – № 1. – С. 111-116.

СТАН ТА ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

О.О. Хандій, канд. екон. наук, доцент

В.В. Зеленська, здобувач вищої освіти

*Східноукраїнський національний університет
імені Володимира Даля, м. Сєвєродонецьк*

Можливості розвитку території залежать від багатьох факторів, вплив яких враховується при стратегічному та оперативному управлінні регіоном. В процесі стратегічного управління кожен регіон України розробляє Стратегію розвитку, План заходів щодо реалізації Стратегії розвитку та регіональні програми. Метою роботи є дослідження сучасних можливостей розвитку та стану реалізації Стратегії розвитку Луганської області, яка за результатами моніторингу соціально-економічного розвитку регіонів України за січень-грудень 2017 року знаходиться на останньому місці.

Збройний конфлікт на території області, який триває більше чотирьох років, завдав значного удару соціальній безпеці, економіці та інфраструктурі, перетворив промисловий регіон в аграрний, залишив виробників продукції без стабільних ринків збуту, а багатьох підприємців без активів. З урахуванням нових реалій сьогодення в 2016 році була оновлена Стратегія розвитку Луганської області на період до 2020 року, для реалізації якої було розроблено План заходів з реалізації Стратегії розвитку Луганської області на 2017-2018 роки.

За підсумками 2017 року з 99 проектів регіонального розвитку за всіма стратегічними напрямками – «відновлення доступу до критичної інфраструктури та послуг», «підвищення спроможності місцевої влади в умовах децентралізації та інформатизації», «економічне відновлення та перехід до сталого розвитку», «створення сприятливих умов для життя та побудова миру» лише 19 виконано в повному обсязі. Основними причинами невиконання є брак коштів та неспроможність підрядних організацій після укладання договору підряду виконувати роботи. Нереалізовані 81 % проектів у 2017 році ставлять під загрозу можливість реалізації заходів, запланованих на 2018 рік.

В умовах браку бюджетних коштів зростає актуальність залучення фінансових ресурсів з інших джерел, в тому числі від внутрішніх та зовнішніх інвесторів, отримання міжнародної допомоги. Саме завдяки приватним інвесторам та міжнародній технічній допомозі виконано 5 з 19 проектів та ще в стадії виконання знаходяться 18 проектів. На цей час у Луганській області працює більше 30 міжнародних організацій [1].

Від Уряду Японії Луганщина отримала 1,1 млн. дол. США на реалізацію проекту четвертої цілі: підтримка стабілізації громад, що зазнали наслідків конфлікту на Донбасі; Федеральне Міністерство економічного співробітництва та розвитку Німеччини надало 21 млн. євро на реалізацію про-

екту першої цілі: покращення умов для надання муніципальних послуг у містах Луганської області та надання дорадчої підтримки; Агентство США з міжнародного розвитку вклало 10,5 млн. дол. США на реалізацію проектів четвертої цілі: допомога ВПО, надання послуг із захисту дітей, психосоціальної підтримки та попередження гендерно-мотивованого насилля; Шведська міжнародна агенція з розвитку і співпраці надала 3 млн. дол. США на реалізацію проекту четвертої цілі: примирення громад і соціальна згуртованість населення; Уряд Канади надав 2 млн. дол. Канади на реалізацію проекту четвертої цілі: удосконалення комунікації між внутрішньо переміщеними особами та громадянами, що опинилися під впливом конфлікту; Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй надала 10,1 млн. дол. США на реалізацію проекту третьої цілі: економічне і соціальне відновлення; Організація Об'єднаних Націй надала 10 млн. дол. США на реалізацію проекту другої цілі: відновлення управління та сприяння примиренню в постраждалих від кризи громадах; Європейський Союз надав 7,87 млн. євро на реалізацію проекту першої і другої цілі: поліпшення доступу до води в постраждалих від конфлікту громаді м. Кремінна; захист і допомога внутрішньо переміщеним особам; захист найуразливішого населення, постраждалого від конфлікту на Донбасі; сприяння відбудові та сталому розв'язанню проблем ВПО [2].

Незважаючи на вищезазначену міжнародну допомогу, Луганщина в 2017 році займає останнє місце в рейтингу «Інвестиційний розвиток та зовнішньоекономічна співпраця» серед регіонів України, проте випереджає Чернівецьку та Сумську області за показником «Темп зростання обсягу прямих іноземних інвестицій». Область посідає останнє місце також за напрямом «Економічна ефективність», втративши за рік 23 позиції у рейтингу. Останню позицію область займає також за напрямом «Фінансова самодостатність», межуючи з Чернівецькою областю. Темп зростання податкового боргу за грошовими зобов'язаннями платників податків забезпечує області 6 місце, проте за темпом зростання доходів місцевих бюджетів – останнє 25 місце. Враховуючи сьогоденну сільськогосподарську спеціалізацію за показниками «Індекс обсягу сільськогосподарського виробництва» та «Обсяг виробництва продукції сільського господарства у розрахунку на одну особу сільського населення», область займає 16 місце [3].

Луганщина займає останнє місце в рейтингу «Ефективність ринку праці» протягом 2015-2017 років, на що впливають такі показники, як безробіття населення віком від 15 до 70 років та сума заборгованості з виплати заробітної плати. Створення нових підприємств та підтримка і розвиток підприємництва, самозайнятості дозволяють знизити рівень безробіття та підвищити рівень життя населення. Протягом 2015-2016 рр. в Україні відкрились 56 нових заводів, найбільша кількість яких зосереджена у західній та центральній Україні, проте в Луганській області почав діяти за цей період лише один [4].

Несприятливий інвестиційний клімат області, який характеризують нестабільні економічні умови роботи, правова незахищеність інвесторів, високий рівень корупції, невідновлена транспортно-логістична інфраструктура та складне транспортне сполучення, вплинули на значне зниження кількості внутрішніх та зовнішніх інвесторів. Окремі Уряди наполегливо не рекомендують своїм громадянам знаходитись та розпочинати бізнес на території Луганської та Донецької областей.

Існують різні точки зору на тривалість збройного конфлікту, серед яких є і період у 25 років. Що може врятувати Луганську область від соціально-економічної катастрофи? Лише перетворення слабких сторін – у сильні сторони. Формування нового іміджу області – перший крок у цьому напрямі і він має включати не лише асоціативні елементи, але й економічне підґрунтя. Створення індустріальних парків та вільних економічних зон підвищить інвестиційну привабливість регіону. А аграрно-сировинна спеціалізація має бути планом «Б», а не планом «А» в стратегії виживання області.

Луганська область за всіма показниками – депресивний регіон, рятування якого можливим є при зростанні кількості територій пріоритетного розвитку, збереженні податкових пільг та мораторію на перевірки. З іншого боку, представники влади вбачають у цих заходах негативні явища – зниження податкових надходжень в бюджети різних рівнів. Проте, не слід забувати, що сьогодні вирішується завдання, на жаль, не розвитку, а виживання регіону. Так, наприклад, у Білорусі в даний час функціонують шість вільних економічних зон (по одній в кожному обласному адміністративному центрі, включаючи м. Мінськ): СЕЗ «Брест» (1996), СЕЗ «Гомель-Ратон» (1998), СЕЗ «Мінськ» (1998), СЕЗ «Вітебськ» (1999), СЕЗ «Могилів» (2002), СЕЗ «Гродноінвест» (2002). Станом на 1 березня 2017 року як резиденти ВЕЗ зареєстровані 410 компаній, на яких зайняті близько 123,5 тис. осіб [5].

В рамках плану «Б» для забезпечення стабільного фінансування області та збільшення кількості робочих місць рекомендується приділити підвищену увагу матеріально-технічній та правовій підтримці підприємців аграрного сектору, що сприятиме активізації фермерства, створенню сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів та притоку фінансування шляхом реалізації фермерської продукції.

Таким чином, у Стратегії розвитку Луганської області до 2020 року немає шансів бути реалізованою без кардинальних змін в інвестиційній політиці області.

Перелік посилань:

1. *Більше 30 міжнародних організацій надають допомогу Луганщині [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://loga.gov.ua/oda/press/news/bilshe_30_mizhnarodnih_organizacij_nadayut_dopomogu_luganshchini. – Назва з екрану.*
2. *Список проектів // Міністерство економічного розвитку і торгівлі України – офіційний портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://operaid.gov.ua/uk/projects>. – Назва з екрану.*
3. *Аналіз соціально-економічного розвитку регіонів за січень-грудень 2017 р.// Міністерство регіонального розвитку – офіційна сторінка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minregion.gov.ua/decentralization/presentation/rejtingova-otsinka-za-sichen-gruden-2017-roku/> – Назва з екрану.*
4. *За два последних года в Украине открыли 56 новых заводов. Карта предприятий // ТСН – офіційна сторінка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ru.tsn.ua/groshi/za-dva-poslednih-goda-v-ukraine-otkryli-56-novyh-zavodov-karta-predpriyatij-806085.html> – Назва з екрану.*
5. *Свободные экономические зоны – базис восстановления инвестиционного потенциала и экономики Украины [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vybor.ua/article/economika/svobodnye-ekonomicheskie-zony-bazis-vosstanovleniya-investitsionnogo-potenciala-i-ekonomiki-ukrainy.html>. – Назва з екрану.*

МІЖНАРОДНЕ НАУКОВО-ТЕХНІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ ТА СВІТУ

Л.С. Хмара, здобувач вищої освіти

*Науковий керівник: М.І. Назаров, канд. екон. наук, доцент
Університет державної фіскальної служби України, м. Ірпінь*

Сучасний етап розвитку світової економіки підсилює взаємодію і взаємозалежність усіх країн світу. Посилення інтернаціоналізації науково-технологічної сфери, що є наслідком глобального розвитку науково-технічного прогресу впливає на загострення міжнародної конкуренції і підштовхує до пошуку нових ефективних форм співпраці в усіх сферах, і в першу чергу в сфері науково-технічного співробітництва.

Економіка передових країн вже давно стала трансформуватися в економіку знань, одним з основних елементів якої є наука. Водночас ускладнення і подорожчання досліджень і розробок, зниження тривалості життєвих циклів наукомістких товарів, необхідність комплексного використання різних технологій для вирішення нових суспільно-економічних завдань призводить до інтернаціоналізації науки, спонукає навіть найбагатші країни до кооперації в науково-технічній сфері [2, с. 204].

Міжнародне науково-технічне співробітництво займає важливе місце не лише у розвитку науки та техніки, а й в економіці країн, що беруть в ньому участь. Для вирішення комплексу завдань побудови сучасних суспільних відносин, переходу до економічного зростання за допомогою науки та інновацій, особливого значення Україна має надавати зміцненню міжнародного науково-технічного співробітництва. Це дасть можливість розширити можливості для використання вітчизняного наукового потенціалу, забезпечити основу для інтенсифікації економіки, підвищення конкурентоспроможності та ефективності впровадження інновацій, підвищення якості української науки та вищої освіти, мобільності наукових кадрів, викладачів та студентів.

Головною метою даної співпраці є зростання конкурентоспроможності вітчизняної економіки, збільшення ефективності застосування наукових розробок та впровадження інновацій.

Міжнародне науково-технічне співробітництво підрозділяється на такі рівні [1]:

– високий рівень. Примітний тим, що співпраця відбувається на паритетних принципах, в даному випадку науковий і технічний розвиток держав можна порівняти;

– низький рівень. Полягає в тому, що набагато більш розвинена країна впроваджує свої досягнення в інтелектуальну власність для того, щоб популяризувати якусь технологію в інших державах.

Існує два принципи економічної оцінки ефективності міжнародного науково-технічного співробітництва: на мікро- та макрорівні. На мікрорівні розглядається збільшення рівня позитивного ефекту від співпраці. Макрорівень, в свою чергу, передбачає задоволення потреб суспільства в товарах оптико-електронної промисловості [1].

На сучасному етапі вітчизняна наука залишається слабко фінансованою та відірваною від виробництва, і єдиним виходом для України є підтримка та розвиток найтісніших міжнародних зв'язків в науково-технічному та освітньому співробітництві з провідними країнами світу.

На державну політику України у сфері наукового та науково-технічного співробітництва з країнами СНД та ЄС впливають сучасні геоекономічні та геополітичні процеси. Йдеться про глобалі-